

10 april 2018

Till Eslövs kommun
kommunledningskontoret@eslov.se

Synpunkter på "Översiktsplan Eslöv 2035 – utställningshandling januari 2018" från Stehags intresse- och försköningsförening

Stehags intresse- och försköningsförenings styrelse har nedan sammanställt sina synpunkter på Eslövs kommuns förslag till ny översiktsplan. Utgångspunkten för vårt svar är ett antal tidigare workshops och enkäter som genomförts i byn från föreningens sida 2013-2015 (<http://www.stehag.org/2015/12/08/stehags-idedokument-infor-ny-oversiktsplan-2017/>) samt intresseföreningens övriga arbete de senaste åren med byutvecklingsfrågor.

Vi menar att det fortfarande saknas en tydlig utvecklingsstrategi för Stehag som ort och för landsbygden generellt i Eslövs kommun. I kommunens samrådsredogörelse KS 2015.0109 står det att: *"Översiktsplanens handlingar förändras/ kompletteras/förtydligas enligt följande: Gyaskogens värden och framtida användning för rekreation och natur förtydligas. Skytteskogen pekats ut som viktigt område för rekreation. Förtydligande görs avseende pågående samarbete med Hörs kommun kring cykelvägar och vandringsleder runt Ringsjön och längs Rönneå. Förtydligande angående prioritering av framtagande av ett fördjupat kunskapsunderlag kring kulturmiljön i kommunen görs. Förtydligande görs angående att Eslövs kommun avser att arbeta för att Rönneholms mosse efter avslutad torvtäkt blir ett område för natur- och friluftsliv."*

Merparten av ovanstående saknas fortfarande i förslaget till ÖP. Vi påtalar därför återigen att det behövs tydligare visioner för frågor som rör friluftsliv, buller, trafiksäkerhet m.m. i Stehag och dess närhet.

1) Viktiga frågor för Stehags utveckling som vi särskilt vill lyfta fram är:

- Vi vill understryka vikten av att det framgår i ÖP att **hela Gyaskogen är av väsentlig betydelse för friluftslivet** – både för boende i Stehag men även för boende i Eslövs stad m.fl. orter som i sin närhet inte har så mycket naturmark att vistas i men som lätt kan ta sig till Stehag med tåget. I nuvarande förslag till ÖP lyfts skogen visserligen fram som ett värdefullt naturområde men det saknas tydliga skrivningar om hur hela skogen ska värnas för friluftslivet. Orsaken till att vi vill att ÖP ska uttrycka en vision om att hela Gyaskogen ska värnas för friluftslivet är framför allt att kommunens del av Gyaskogen är så liten, att motionsspåren framför allt ligger i den del av Gyaskogen som är privatägd och för att naturvärdena är betydligt större i de delar av skogen som inte ägs av kommunen. I dagsläget sköter heller inte kommunen underhållet av motionsslingorna och vid de avverkningar som skogsägaren regelbundet gör i Gyaskogen förstörs både naturvärden för rekreation, liksom de motionsspår som finns anlagda sedan tidigare.

Naturområdena kring Stehag – Gyaskogen, Thuleskogen, Hemmingsberga riksintresse med naturskyddsområdet kring rullstensåsen "Bosarps järn", Kärrstorps by, Stehags kyrkby och Sjöholmenområdet med Rönneholms mosse – borde ses som väsentliga för hela Eslövs kommun inklusive centralorten. Även från Lund, Malmö m.fl. storstadsområden är det områden som är lätta att ta sig till med tåg och som skulle kunna ha betydelse för kommunens och dess befolknings ekonomiska utveckling i framtiden genom att besöksnäringarna kan utvecklas. Området bör alltså planmässigt ha högt bevarande- och utvecklingsvärde. Följden är också att kommunen också bör lägga betydligt större vikt vid att skydda området från buller och andra störningar, till exempel på grund av infrastruktur som järnväg.

- I nuvarande förslag till ÖP saknas det **strategier för att skapa sammanhållande cykelvägnät i kommunen som också kan användas som vandrings- och ridleder** i syfte att stimulera besöksnäring och ge boende i och utanför kommunen förbättrade rekreatiomsområden i den värdefulla natur- och kulturmiljön. Vägar som vi upplever som mycket olämpliga för cykeltrafik, t.ex. för barn och familjer, pekas ut som cykelstråk. Prioritering av cykelväg norrut från Stehag görs inte i ÖP vilket innebär att en säker anslutning till den cykelväg som nu byggs vid Stockamöllan kommer att saknas under lång tid framåt.
- Stehag är en ort som påverkas både positivt och negativt av tågtrafiken. Vi ser positivt på skrivningarna om att utveckla stationsområdet ytterligare för att öka byns attraktivitet men **saknar tydliga skrivningar om att bullerdämpande åtgärder längs järnvägen ska genomföras**. Nu står det enbart att det "bör" göras. Vi menar också att det någonstans i dokumentet, t.ex. i avsnittet om konsekvensbeskrivning med miljöbedömning, påtala de risker som finns förknippade med utbyggnaden av två spår till mellan Lund och Hässleholm om dessa skulle dras i Stehags närhet.

I kommunens samrådsredogörelse KS 2015.0109 står det att: *"Eslövs kommun instämmer i att bulleråtgärder behövs för befintlig bebyggelse i Stehag. Utveckling av sådana åtgärder behöver ske i samarbete med Trafikverket. Bulleråtgärder för utbyggnadsområde alldeles söder om järnvägen aktualiseras vid utbyggnad av det berörda området."* Vi upplever inte att detta framgår tillräckligt tydligt i förslaget till ÖP.

- Vi saknar tydliga skrivningar om att **trafiksituationen vid den centrala viadukten i Stehag måste lösas, liksom tydligare skrivningar kring utveckling av en bygata genom Stehag och en säkrare utfart öster om Stehag** som möjliggör att bussar och annan tung trafik inte längre behöver passera rakt genom byn.

I kommunens samrådsredogörelse KS 2015.0109 står det att: *"Eslövs kommun instämmer i vikten av att utveckla stationsområdet, gång- och cykelstråken till den och cykel- och pendlarparkeringsmöjligheterna. Trafiksituationen i hela Stehag kommer att ses över och behov av åtgärder arbetas fram. I dagsläget är en cykelkoppling från de södra delarna in till stationen prioriterad."* Vi upplever inte att detta framgår tillräckligt tydligt i förslaget till ÖP.

- 2) Nedan följer en del specifika synpunkter kring förslaget till Översiktsplan Eslöv 2035 ur Stehags perspektiv.

Framsidan

Framsidan på dokumentet speglar inte som den förra versionen från 2017 hela kommunen utan bara Eslöv stad.

Sid 28-30 - Stehag

I texten står det nu att *"Den kommunala marken i Gyaskogen sköts enligt en naturvårdsanpassad skogsbruksplan."* Vi menar att det ska stå att Gyaskogen ska skötas enligt en naturvårdsanpassad skogsbruksplan och att hänsyn ska tas till friluftslivets behov.

Det står i nuvarande text: *"Järnvägen genom Stehag är riksintresse för kommunikation. Strax sydost om byn angränsar riksintresse för naturvården och strax nordost om byn finns riksintresse för kulturmiljövården."*

Vi uppfattar att det är ett fel som har smugit sig in i texten. Riksintresset för naturvård måste väl syfta på kulturlandskapet vid Hemmingsberga som ligger sydväst om Stehag. Det är också lämpligt att även lägga till: "I sydost ligger riksintresse för friluftsliv, dvs. "Frostavallen-Ringsjön-Fulltofta".

Vi vill se en ändring från "bör" till "ska" i meningen "Stehags kompakta struktur med smala gaturum bör värnas och byggas vidare på. För att förbättra ljudmiljön för befintliga invånare och möjliggöra varsam förtätning bör bullerdämpande åtgärder för järnvägen studeras och prioriteras." En sådan ändring skulle även ligga mer i linje med kommunens samrådsredogörelse KS 2015.0109 där det framgår tydligt att kommunen instämmer i att bulleråtgärder behövs: "Eslövs kommun instämmer i att bulleråtgärder behövs för befintlig bebyggelse i Stehag"

Vi anser att avsnittet "Verka för en gång- och cykelvänlig bykärna" och behöver kompletteras och konkretiseras. Nuvarande formulering om att trafiksituationen kräver en utredning med "(...) noggranna studier, dialoger och ett långsiktigt arbete och förhållningsätt." finner vi inte vara tillfredställande. Förslaget till ÖP utelämnar bl.a. den G/C-tunneln under järnvägen som beslutades i detaljplan S13 för 16 år sedan (även nämnd i den fördjupade ÖP:en för Stehag från 1996). I förslaget till ÖP saknas också den G/C-väg från Stehag 5:1 som ska finansieras av exploitören enligt gällande exploateringsavtal. Kommunen nämner själv i samrådsredogörelse KS 2015.0109 att denna G/C-väg är prioriterad, men detta framgår inte alls av nuvarande förslag till ÖP.

I förslaget till ÖP står "Utbyggnadsmöjligheter för skolan finns inom befintligt skolområde, men detaljplanen S4 kan behöva revideras för att öka våningantalet." Frågan om att eventuellt öka våningstalet på skolan har inte diskuterats och förankrats i byn och det är därför inte lämpligt att ta upp detta i nuvarande förslag till ÖP.

Kommunen skriver i samrådsredogörelse KS 2015.0109 att "Lekplatser och andra platser för rekreation och möten är viktig att ha med i den fortsatta utvecklingen av Stehag." Vi menar att nuvarande förslag till ÖP inte tillräckligt tydligt lyfter fram visioner för grönområden och lekplatser i Stehag, till exempel området söder om Hasslebo förskola men även andra grönområden i byn. Boverkets rekommendationer om närhet till grönområden på 300 meter betyder att fler grönområden behöver utvecklas i Stehag. Naturvärdena i Gyaskogen, Skytteskogen och Thuleskogen är inte tillräckliga för att leva upp till den rekommendationen.

I nuvarande förslag till ÖP står det att "För område där nya bostäder tillkommer bör barns möjligheter till lek särskilt uppmärksammas och tillgodoses." Eftersom flera lekplatser i Stehag de senaste åren har lagts ner utan att motsvarande nya lekplatser har skapats på annan plats i byn, ser vi ett stort behov av att detta också ska gälla för befintlig bebyggelse. Vi tycker också att ordvalet "möjligheter till lek" är väl vagt och att ordet "lekplatser" borde varit med. Under rubrikerna "Utvecklingsstrategier grönstruktur" och "folkhälsa" i förslaget till ÖP står det också att "Av stor vikt är tillgång och möjlighet till fri lek, lekplatser, sittplatser, cykel- och gångstråk, spontanidrott, vattenupplevelser, plats för evenemang och vardagspromenader.", något som hade behövt lyftas mer även i avsnittet om Stehag.

Att minska plasten i vår natur genom bl.a. sprida kunskap till skolbarn är ett viktigt och behjärtansvärt projekt, men vi kan inte se relevansen i en ÖP. Ett exempel på ett projekt med tydligare koppling till ÖP är den framtidsutställning som Stehags intresseförening arrangerade i samband med Stehagsdagen 2014 där bl.a. barn i Stehagsskolan och förskolor i Stehag var involverade.

Sid 31 - kartan över Stehags utveckling

Det är positivt att området med höga naturvärden intill skola och idrottsplats med gamla hasselbuskage m.m. nu är angiven som naturområde och inte för bebyggelse, men vi vill betona att området som nu är ändrat till naturområde i betesmarken är en för liten del. Hela betesmarken runt gården borde anges som naturområde eftersom betesmarken annars blir för liten för att marken ska kunna hållas öppen på ett hållbart sätt. Det är ett stort värde att det finns betesmarker med djur i Stehags närhet.

Vi undrar också vad nod för grönstruktur innebär och varför saknas det en "nod" i riktning mot de östra rekreativstråken?

Varför finns det ingen pil som markerar utvecklingsstrategier för grönstrukturkoppling som pekar ut mot Gyaskogen? Nu finns det bara en pil i skogens utkant och inte riktad mot den del av skogen där merparten av motionsspåren finns och där störst behov av förbättringar och utveckling finns.

Symbolen "Hantera vatten" i kartans norra del bör placeras så att den även täcker området på Hålebäcksvägen. Området har genom åren drabbats av ett flertal svåra översvämningar, vilka har varit till stort men för de boende (Dikningsföretag Hassle år 1949).

Kulturmiljövärden på landsbygden

På samma sätt som en grönplan för kommunen ska tas fram enligt ÖP menar vi att en kulturmiljöplan behöver tas fram. Detta var tydligare i den föregående versionen av förslag till ÖP Eslöv 2035. I nuvarande förslag saknar vi generella skrivningar om vikten av att värna kulturmiljövärden inte bara i Eslövs stad utan även på landsbygden. När det gäller Stehag och dess omgivning kan nämnas stora kulturmiljövärden väster om Stehag i området kring Kärrstorp som lyftes fram av kommunen i föregående ÖP från 2001, liksom Stehags kyrkby som av länsstyrelsen pekats ut som "särskilt värdefull kulturmiljö". Det hade också varit lämpligt att inkludera visioner om att återskapa tidigare allé längs med vägen från Stehag till Rönneholm.

Sid 64 - grönområden

Vi ser positivt på skrivningen "*Vi bebygger inte grönområden och/eller mark som är lämplig för dagvatten- och översvämningshantering och/eller har betydelse för människors hälsa.*" eftersom de senaste åren har varit aktuellt att Eslövs kommun velat bebygga flera grönområden i Stehag med bostäder i stället för att utveckla dessa till grönområden, lekplatser etc.

Sid 71 - grönstruktur

Ändra skrivningen "*Odlings- och kolonilotter ger mervärden i stadsmiljön.*" till att inte bara omfatta stadsmiljö. Här finns utvecklingsbehov även i byar som Stehag.

Varför bara gång- och cykelstråk, och inte även inkludera ridleder?

Varför syftar detta stycke bara på staden? Den är lika viktig för oss i byarna i kommunen. Ändra ordvalet till tätorternas? Eller lägga till byar?

"Av stor vikt är tillgång och möjlighet till fri lek, lekplatser, sittplatser, cykel och gångstråk, spontanidrott, vattupplevelser, plats för evenemang och vardagspromenader. En stor del av våra liv tillbringar vi i de offentliga rummen och i parker och naturområden finns en del av stadens kulturhistoria och kulturella identitet."

Sid 73-75 om friluftsliv + 120-121 om riksintresse friluftsliv

För boende både i närområdet och längre bort, är Gyaskogen värdefull för rekreation men skogen sköts inte idag på ett sådant sätt att hänsyn tas till friluftslivets behov. Skog längs med motionsspåren avverkas löpande och motionsspåren körs sönder av skogsmaskiner utan att de återställs. Kommunen sköter inte heller det löpande underhållet av motionsspåren och har avböjt intresseföreningens erbjudande om att mot relevant ersättning sköta underhållet.

För att få till mer långsiktiga satsningar på att utveckla förutsättningarna för friluftslivet i kommunen menar vi att det behövs en plan för att utveckla naturområden inte bara för dess biologiska värden utan även för skogens rekreativvärde. För Gyaskogen är det nödvändigt att målet som anges i ÖP är att hela skogen ska utveckla för dess naturvärden och för friluftslivet, och inte enbart de begränsade områden som kommunen äger.

Vi ser också i förslaget till ÖP att Thuleskogen lyfts fram som en grönstrukturnod vilket är mycket positivt. Däremot nämns inget om de skyddsvärden i form av sällsynt flora och gamla ekar som nu skyddas av naturvårdsavtal i förslaget till ÖP, och hur dessa värden ska säkras för framtiden.

Vi saknar också skrivningar kring visioner för torvtäkten vid Rönneholm som vi har förstått kommer att utvecklas inom planperioden och där det finns stora möjligheter till återställning som gynnar friluftsliv och naturvärden.

I avsnittet om Gyaskogen på sid 74 i förslaget till ÖP, under rubriken "Grönstruktur – utvecklingsområden" finns ett par felaktigheter. Nu står det " *Kommunen har utvecklat tillgängligheten till Gyaskogen genom anlagda motionsspår och grillplats.*" Motionsslingorna i Gyaskogen anlades i slutet av 1960-talet på initiativ av FK Tor, och har under lång tid varit till stor glädje för Stehagsbor och tillresta. Den senaste upprustningen som gjordes av motionsspåren 2011 genomfördes på initiativ av Stehags Intresse- och försköningsförening med stöd av Eslövs kommun. När det gäller grillplatsen som anlades 2016 var det ett samarbete mellan Stehags Intresse- och Försköningsförening och Eslövs Kommun.

Vi menar också att det är oerhört viktigt för friluftslivet i Gyaskogen att det upprättas en skogsbruksplan för hela skogen som både tar hänsyn till naturvärdena i skogen och människors möjligheter till rekreation.

S 76 - cykelturism

I stycket om gång- cykelstråk vill vi även få med ridleder. Dessutom vill vi att inte bara cykelturism lyfts fram utan även vandrings- och ridleder bidrar till ökad besöksnäring:

"Fler gång- och cykelstråk mellan våra orter och över kommungränsen tillgängliggör målpunkter och ökar möjligheten för människor att välja ett transportsätt som är hållbart och främjar god hälsa. Ett länkat cykelvägnät ger förutsättningar för att cykelturism i kommunen."

S 78-79 – cykelplan

Vi menar att cykelprioriteringarna som görs i förslaget till ÖP Eslöv 2035 inte alls är tillräckliga och inte heller att de lever upp till de krav på säkerhet som kommunen bör ställa. Att cykelstrategin framför allt ska fokusera på Eslövs stad och på pendling håller vi inte med om. Vi vill se tydligare skrivningar om att knyta samman kommunens byar och centralort genom att skapa attraktiva stråk av cykel- vandrings och ridleder för att gynna rekreation och besöksnäring.

I förslaget till ÖP Eslöv 2035 saknas det också prioritering av säkra cykelvägar både till Eslöv från Stehag och norrut för att ansluta till den cykelväg som nu byggs vid Stockamöllan.

Vi motsätter oss starkt lämpligheten att peka ut Kärrstorpsvägen västerut från Stehag som den cykelväg som ansluter till planerad cykelväg mellan Bosarp och Eslöv. Vägen är mycket farlig att cykla på genom att den har många kurvor med dålig sikt, ingen vägren och biltrafik med hög hastighet.

Vi motsätter oss också prioriteringen att cykelväg från Stehag norrut först är prioriterad på längre sikt. Just nu byggs en cykelväg av VA SYD och Trafikverket mellan Stockamöllan och Hasslebro, och det är bekymmersamt om den inte har någon säker anslutning till Stehag som har närmaste tågstation m.m. Delar av vägen finns en lågtrafikerad grusväg men den sträcka norr om Stehag som passerar Rönneholms avfallsanläggning är otäck att cykla på genom att det är mycket tung trafik som passerar på väg till/från avfallsanläggningen och att vägen saknar vägren. Satsningar som gör det säkert att cykla hela vägen från Stehag till Stockamöllan och Billinge, vilket ökar möjligheter att utveckla besöksnäringen och ge boende i närområdet och längre bort (Eslöv, övriga Skåne och Danmark t.ex.) tillgång till nya rekreationsområden.

Sid 101 – buller och sid 132 – riksintresse kommunikationer

Se våra tidigare kommentarer kring vikten av att tydliggöra behovet bullerdämpande åtgärder kopplat till järnvägstrafiken längs södra stambanan i Stehag.

S 166-167 - samhällsservice

Vi saknar visioner kring utveckling av landsbygdens samhällsservice, som t.ex. vårdcentraler. Vi vill att kommunen ser över behovet av att utveckla utbudet även i byar som Stehag.

Tidigare har det funnits en filial för kommunal vårdcentral/BVC i Stehag och med det underlag av boende som finns här borde det vara aktuellt att öppna igen under den tid ÖP omfattar.

Värt att notera i sammanhanget är att i ÖP2001 lyftes bland annat fram kombinationen av service och natur som viktigt för Stehags fortsatta utveckling: *"Utbyggnader bör ta stor hänsyn till befintlig bebyggelse och bebyggelsestruktur samt till det omgivande landskapet som har stora natur- och kulturvärden. Den lilla ortens närhet mellan människor, service och natur bildar utgångspunkt församhällets fortsatta utveckling."*

I kartan på sid 167 saknas en markering för vård- och omsorgsboende som det finns flera av i Stehag.

Sid 171 och framåt – Konsekvensbeskrivning med miljöbedömning

Vi saknar skrivningar om vad utbyggnaden med två ytterligare spår Lund-Hässleholm kan komma att innebära för t.ex. Stehag och dess utveckling

För Stehags intresseförening,

Nina Nordh Jacob Skerfe Stefan Viberg Johan Hatje Katarina Månsson Ulf Frisell (ordf.)

10 april 2018